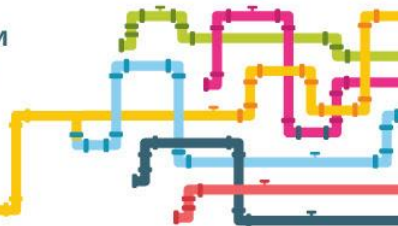

21 декември 2023 г. - 4 януари 2024 г.

Мониторинг на институции и нормативни документи по темите: дарителство, доброволчество, гражданско общество

Седмичният мониторинг обхваща преглед на внесени в Народното събрание законопроекти, проекти на нормативни документи, публикувани за обществено обсъждане, както и проведени заседания на обществени съвети, експертни и други междуведомствени групи. Предлагаме ви обобщени акценти от мониторинговия доклад:

- **Народно събрание**
- **Министерски съвет**
- **По-важни актове, качени на Портала за обществени консултации**

Народно събрание

1. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство.

Проектът цели прецизиране и допълване на процедурите по отношение на промяната на гражданството. На първо място, със законопроекта е предвидено допълване на условията за придобиване на българско гражданство от лица с български произход, както и от лица с родител, придобил българско гражданство, като владееенето на български език се въвежда като задължително условие. Липсата на познание на езика от страна на лицата, придобили българско гражданство по натурализация, би създадо сериозни и трудно преодолими пречки за тяхното интегриране в българското общество. С оглед на изложеното и с оглед на обстоятелството, че за голяма част от останалите процедури за придобиване на българско гражданство владееенето на български език е задължително, това основание следва да бъде предвидено и за лицата, кандидатстващи за придобиване на българско гражданство на основание български произход, които са най-многобройната група от всички кандидати, както и за лицата, чиито родител е придобил българско гражданство или е починал като български гражданин. Предвидено е това изискване да не се прилага спрямо лицата, които придобиват българско гражданство на основание осиновяване от страна на български гражданин при условията на пълно осиновяване. На следващо място, със законопроекта е предвидено създаването на разпоредба относно невъзможността за освобождаване от българско гражданство от лицата, срещу които има образувано наказателно производство от компетентен орган, както и от лицата, които имат непогасени финансови задължения към българската държава или към българско физическо или юридическо лице,

установени с влязъл в сила акт на компетентен орган. Целта на предлаганата разпоредба е да не се използва процедурата за освобождаване от българско гражданство като инструмент за избягване от наказателна отговорност, както и на събирането на дължими към държавата и физически и юридически лица задължения.

2. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за българите, живеещи извън Република България.

С проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за българите, живеещи извън Р България се предвижда необходимостта от координиране на дейностите на държавните органи по отношение на политиките спрямо българите в чужбина, като за тази цел се предлага създаването на Съвет за координация на политики за българите извън Р България. Съветът ще изпълнява функции като основен действащ механизъм за цялостна координация, сътрудничество и консултация при разработването, провеждането, мониторинга и оценката на държавната политика по отношение на българските общности и техните организации извън страната. Конституирането на този Съвет е предпоставка за разрешаване на въпроси от координационен характер, свързани със запазване и разпространение на българския език и култура сред българските общности зад граница, в т.ч. опазване на българското културно-историческо наследство. Съветът ще издава насоки и ще препоръчва действия за реинтеграция на завръщащите се в Република България български граждани; ще защитава правата и интересите на българите зад граница; ще синхронизира дейностите по програми и проекти, насочени към българските общности и техните организации извън страната, и ще координира работата на органите на централната власт при провеждането на политиката, свързана с българите извън страната.

3. Законопроект за Българската народна банка.

С предложението проект на нов Закон за Българската народна банка (Закон за БНБ) се цели обезпечаване на правната интеграция на българската централна банка в Евросистемата при въвеждане на еврото като парична единица на Република България. Адаптирането на националното законодателство и пълното отразяване на изискванията на законодателството на Европейския съюз (ЕС) в устройствения закон за Българската народна банка (БНБ) е свързано и с преодоляване на правните несъответствия, отчетени в Докладите за конвергенция на Европейската централна банка (ЕЦБ) и Европейската комисия (ЕК) за 2022 г., както и в предходни доклади. Докладите за конвергенция се изготвят от ЕЦБ и ЕК на основание чл. 140 от Договора за функциониране на ЕС (ДФЕС) и включват оценка на икономическото сближаване и преглед на съответствието на националното законодателство на държава членка с дерогация (държава членка, която не е приела еврото) от една страна, и от друга - с чл. 130 и чл. 131 от ДФЕС и Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка (Устава на ЕСЦБ и ЕЦБ).

Министерски съвет

Новини от министерства:

- **Министерство на образованието и науката:**

- **Нов закон ускорява пътя на научните изследвания и иновациите до икономиката.**

Той регламентира ролята на всяка от институциите, участващи в процеса на създаване, провеждане и оценка на държавната политика в областта на научноизследователската и иновационната дейност. Чрез Закона се уреждат и начините за финансовото насърчаване на научните изследвания и иновациите. Целта на новите разпоредби е да бъдат запълнени липсите и отстранени съществуващите слабости в нормативната уредба, както и да се усили връзката между висшите училища, научните организации и бизнеса, което е предпоставка за създаване на продукти, услуги и технологии с висока добавена стойност. По този начин ще се постигне бързо икономическо възстановяване и ускоряване на икономическия растеж в страната и ще бъдат изпълнени редица международни препоръки. Ще бъде създаден Съвет по иновации като консултативен орган към министъра на образованието и науката и министъра на иновациите и растежа. Съветът ще осъществява връзката между научните изследвания и иновациите и ще подпомага съгласуването на националните политики в двете сфери. Чрез новия Закон за пръв път ще се регламентира работата на Националния иновационен фонд като инструмент за финансиране, като по този начин той ще отговори адекватно на съвременните предизвикателства и нуждите на българската икономика, както и на отделните участници в иновационната екосистема.

- **Министерство на правосъдието**

- **Достъп до правна помощ в отдалечени населени места**

Как хората в отдалечени населени места и ромски квартали получават безплатна правна помощ? Как адвокати и ромски медиатори помагат, включително на пострадали от домашно насилие? С финансовата подкрепа на Норвежкия финансов механизъм 2014-2021 Националното бюро за правна помощ координира работата на мобилни екипи в областите Стара Загора, Велико Търново и Варна. Вижте повече **във видеото** на Офиса на Финансовия Механизъм.

- **Представиха мобилното приложение „Помогни ми“ в помощ на пострадали от домашно насилие.**

То бе представено от вицепремиера Мария Габриел, министъра на правосъдието Атанас Славов и министъра на вътрешните работи Калин Стоянов при представянето на мобилното приложение в помощ на жертвите на домашно насилие. Приложението „Помогни ми“ дава възможност на хората да получават бързо и лесно информация за близките до тях институции, към които могат да се обърнат за помощ и за стъпките, които трябва да предприемат за защита на своите права. То е разработено от „Информационно обслужване“ АД по проект, изпълняван от Националното бюро за правна помощ (НБПП), финансиран от Норвежкия финансов механизъм 2014-

2021. „Отправляме силно послание, че в българското общество няма място за насилие под каквато и да е форма – физическо, психическо или онлайн. Затова за нас като правителство е много важно да се търсят решения и те да бъдат прилагани бързо във времето, всички заедно да дадем смелост на жертвите да говорят, да потърсят помощ и заедно да търсим начини за премахване на насилието от българското общество. Приложението дава и ясен сигнал за координация между държавните органи и за това, че защитата и подкрепата на жертвите ще е и наша обща отговорност“, заяви вицепремиерът Мария Габриел. Тя оглавява Националния съвет за превенция и защита от домашно насилие към МС, създаден с последните промени в Закона за защита от домашно насилие.

- **Министерство на финансите**

- **Европейската комисия одобри 2.3 млрд. лв. подкрепа за Стара Загора, Кюстендил и Перник** Европейската комисия одобри безвъзмездна подкрепа по Фонда за справедлив преход по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 в размер на около 2.3 млрд. лв. за Стара Загора, Кюстендил и Перник, както и прилежащи към Стара Загора общини. Приоритет на правителството е сега тези вече одобрени средства да стигнат най-бързо, ефикасно и прозрачно до регионите, като се очаква да се запазят и разкрият над 15 000 работни места. С одобрените средства в следващите шест години ще бъдат финансирани дейности по подобряването на минните терени за индустриални нужди, подкрепа за работниците след картографиране на техните умения, финансиране на енергийна ефективност с фокус върху уязвими домакинства, развиване на индустриални паркове и зони, развитие на производство на компоненти и електроенергия от възобновяеми източници, и подкрепа за диверсифицирането на икономиката чрез нови предприятия. В региона на Стара Загора ще бъдат подкрепяни и инвестиции от големи предприятия, като предварителен интерес до момента са заявили над 20 компании. Прозрачността на процедурите ще бъде гарантирана чрез включването на заинтересованите лица в регионални под-комитети за наблюдение на програмата. Финансовата подкрепа по всички проекти ще бъде обект на детайлна експертна оценка като част от отворени конкурентни процедури. Правителството осигури подкрепата от около 2,3 млрд. лв. след като изготви, предаде и след допълнителни преговори финализира териториалните планове за справедлив преход в предвидения по европейското законодателство срок. Плановите отговарят на целите на ЕС в областта на енергетиката и климата за 2030 г., включително за постигане на неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение.

По-важни актове, качени на Портала за обществени консултации

1. Проект на Закон за допълнение на Търговския закон

Срок на приключване: 29.01.2024 г.

С проекта се създават условия за провеждане в кратки срокове на производството по ликвидация на дружества, които отговарят на определени условия. Създаването на законова рамка за постигане на ускорена ликвидация на юридически лица е и ангажимент на страната ни по Плана за възстановяване и устойчивост, етап 254 в Реформа „Разрастване България“. Законопроектът предвижда създаване на законова рамка за постигане на ускорена ликвидация на дружества без скорошна дейност, които не са регистрирани по Закона за данък върху добавената стойност и нямат наети служители. Улесняването на процеса се постига по две основни направления -- съкращаване на сроковете на процедурите и въвеждане на „обслужване на едно гише“ чрез Агенцията по вписванията. С оглед на създаването на облекчения и намаляване на административната тежест, изпълнението на условията за провеждане на бързо производство по ликвидация само се декларира и представянето на декларация за тези условия следва да бъде достатъчно за разглеждане на заявленията в производството в по-кратки срокове.

2. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закон за насърчаване на инвестициите

Срок на приключване: 14.01.2024 г.

С предложенията за промени в Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ) са отразени промени в Общия регламент за групово освобождаване, като някои текстове са прецизирани за съответствие с разпоредбите на регламента – основно са прецизирани текстове от ЗНИ, които съдържат позовавания на отделни разпоредби от чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 с оглед последното му изменение от 23.06.2023 г. С промените в ЗНИ се предлага също разграничаване на финансовите мерки с оглед приложимостта на изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014 и на Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/С 262/01). Причините за необходимостта от подобно разграничение се състоят в същността на самите мерки. Така например придобиването на недвижим имот или на ограничено вещно право върху имот, както и финансовото подпомагане на изграждането на техническа инфраструктура попадат в приложното поле на Известието на Комисията и са в т.нар. „режим непомощ“, което не предполага съответствие с изискванията на Регламент № 651/2014.

3. Проект на Наредба за реда за изграждане, поддържане, развитие и използване на системата BG-ALERT за разпространение на съобщения за предупреждение на населението.

Срок на приключване: 01.02.2024 г.

Съгласно разпоредбата на чл. 242б, ал. 2 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) редът за изграждане, поддържане, развитие и използване на системата BG-ALERT за разпространение на съобщения за предупреждение на населението в случай на бедствие или извънредна ситуация се определя с наредба на министъра на вътрешните работи съгласувано с министъра на транспорта и съобщенията. Очакваните резултати от прилагането на наредбата по чл. 242б, ал. 2 от ЗЕС са постигане на целите на закона по отношение на осигуряване на навременна и подходяща информация до крайните ползватели в случаи на бедствие и извънредна ситуация. Разпоредбата на чл. 242б, ал. 1 от ЗЕС въвежда изискването на Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски

кодекс за електронни съобщения, относно предаването на съобщения за предупреждение до засегнатите крайни ползватели от доставчиците на мобилни междуличностни съобщителни услуги с номера. С приемането на наредбата по чл. 242б, ал. 2 от ЗЕС ще се осигури възможност на компетентните органи да предоставят информация на населението, при условие че се случва, случило се е или има опасност да се случи бедствие или извънредна ситуация.

4. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление.

Срок на приключване: 05.02.2024 г.

С проекта на акт се предлагат промени в Закона за електронното управление (ЗЕУ). Първата група от тях касаят създаването на нормативна основа административните органи да могат да делегират свои задължения, произтичащи от ЗЕУ, на определени от тях длъжностни лица. Министърът на електронното управление има нормативно уредени правомощия за осъществяване на контролна дейност по ЗЕУ. В преобладаващия брой разпоредби на закона, уреждащи състав на конкретно административно нарушение, обаче не е регламентирана възможност съответният отговорен субект (в случая административен орган) да делегира възложените му правомощия на определено длъжностно лице от съответната подпомагаща го администрация. В тези случаи на практика единствената възможност за административно наказващия орган (в случая министърът на електронното управление) е да накаже съответния административен орган поради обстоятелството, че е допуснал извършването на съответното административно нарушение. Това до голяма степен препятства реализирането на основната функция на административно наказателната отговорност – превантивната, както и възможността наложеното наказание да окаже дисциплиниращ ефект върху нарушителя. В тази връзка са предложени съответни промени в конкретни разпоредби на ЗЕУ. Втората група промени в ЗЕУ, предложени с проекта на акт, касаят създаването на нормативна възможност за делегиране на конкретни правомощия на министъра на електронното управление на определени от него длъжностни лица.

Български дарителски форум обединява големи фондации и социалноотговорни компании в България, които даряват ресурси и така променят средата, в която живеем.

Седмичният мониторинг на проекти на нормативни документи и работата на институции по темите дарителство, доброволчество и гражданско участие е подкрепен по проект АСФ/825 "Дарителски компас за устойчиви партньорства", който се изпълнява с финансовата подкрепа от Фонд Активни граждани България (www.activecitizensfund.bg) по ФМ на ЕИП 2014 - 2021.

Iceland
Liechtenstein **Active**
Norway **citizens fund**

Получавате това съобщение в качеството си на представители на компании и фондации - членове и наблюдатели на Български дарителски форум.

Our mailing address is:
Bulgarian Donors' Forum
4B, Leonardo Da Vinci Str.
Sofia 1124
Bulgaria

[Add us to your address book](#)

Want to change how you receive these emails?
You can [update your preferences](#) or [unsubscribe from this list](#).

Copyright © 2024 Bulgarian Donors' Forum, All rights reserved.